

**VALSTYBINĖS GYVULIŲ VEISLININKYSTĖS PRIEŽIŪROS TARNYBOS PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS VIRŠININKAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL GYVULIŲ VEISLYNŲ IR VEISLINIŲ BANDŲ VERTINIMO TAISYKLIŲ**

2001 m. lapkričio 19 d. Nr. 25
Vilnius

Vadovaudamasis Gyvulių veislininkystės įstatymu (Žin., 1994, Nr. [14-226](#); 1998, Nr. [110-3023](#)), 1999 m. gruodžio 21 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 460 „Dėl Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos“ (Žin., 2000, Nr. [1-20](#); 2001, Nr. [64-2367](#)) patvirtintų Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuostatų 6.10 punktu bei siekdamas vykdyti kryptingą selekciją, didinti gyvulių produktyvumą, gerinti veislines savybes, aprūpinti ūkininkus ir žemės ūkio bendroves produktyviais veisliniais gyvuliais, sudaryti sąlygas reproduktorius tikrinti pagal palikuonių produktyvumą ir išsaugoti gyvulių genofondą:

1. T v i r t i n u pridedamas:

- 1.1. Pieninių veislių galvijų veislynų bei veislinių bandų vertinimo taisyklės;
- 1.2. Mėsinių veislių galvijų veislynų bei veislinių bandų vertinimo taisyklės;
- 1.3. Kiaulių veislynų vertinimo taisyklės;
- 1.4. Žirgynų, arklių veislynų bei veislinių bandų vertinimo taisyklės;
- 1.5. Avių veislynų bei veislinių bandų vertinimo taisyklės;
- 1.6. Ožkų veislynų bei veislinių bandų vertinimo taisyklės.

2. P a v e d u:

2.1. Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos rajonų valstybiniais veislininkystės inspektoriams, Valstybinei kiaulių veislininkystės stočiai ir gyvulių augintojų ir veislių gerintojų asociacijoms:

2.1.1. veislynus ir veislines bandas vertinti vadovaujantis šiuo įsakymu patvirtintomis taisyklėmis;

2.2. Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vyr. specialistams vykdyti 1 punktu patvirtintų taisyklių taikymo priežiūrą.

3. 2001 metų gyvulių, paukščių, žvėrelių veislynų ir veislinių bandų vertinimo aktus p a t e i k t i iki š. m. gruodžio 20 d.

4. K v i e č i u gyvulių bandų vertinime dalyvauti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, valstybės įmonės „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ ir atitinkamos gyvulių veislių augintojų ir gerintojų asociacijų specialistus.

VIRŠININKAS

KĘSTUTIS SAIKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros
tarnybos prie ŽŪM viršininko
2001 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 25

**PIENINIŲ VEISLIŲ GALVIJŲ VEISLYNŲ IR VEISLINIŲ BANDŲ VERTINIMO
TAISYKLĖS****I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. Veislinių galvijų bandos skirstomos į šias grupes: galvijų veislynai, veislinės bandos, kitos kontroliuojamos bandos.

2. Ūkininkai, žemės ūkio bendrovės, žemės ūkio įmonės, žemės ūkio kooperatyvai norėdami, kad jų laikoma banda būtų pripažinta galvijų veislynu arba veislina banda, turi pateikti rajono valstybiniam veislininkystės inspektoriui prašymą, taip pat atitinkamos galvijų augintojų ir veislių gerintojų asociacijos rekomendaciją.

3. Komisija, susidedanti iš rajono valstybinio veislininkystės inspektoriaus, galvijų augintojų ir gerintojų asociacijų atstovo, valstybės įmonės „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ kontrolės asistento bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialisto, nustačiusi, kad augintojo ūkyje tvarkoma reikiama veislininkystės apskaita, laiku atliekamos veterinarinės profilaktinės ir priešepizootinės priemonės, gera pašarų bazė ir yra sąlygos auginti sveiką veislinį prieauglį bei tikrinti bulius pagal palikuonių produktyvumą, surašo vertinimo aktą.

4. Vertinimo aktus ir siūlymus dėl bandų pripažinimo arba nepripažinimo komisija pateikia Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.

5. Esančių galvijų veislynų ir veislinių bandų būklė įvertinama kas dveji metai, o naujos bandos kandidatai į veislynus arba veislines bandas – kasmet.

II. REIKALAVIMAI GALVIJŲ VEISLYNAMS

6. Galvijų veislynu pripažįstama fizinio ar juridinio asmens galvijų banda, kurioje:

6.1. yra ne mažiau kaip 15 vienos ar giminingų veislių karvių;

6.2. yra rinktinių karvių;

6.3. karvės ir jų prieauglis suženklintas pagal galiojančią identifikavimo tvarką, o galvijų produktyvumo kontrolė vykdoma ir veislininkystės apskaita tvarkoma pagal nustatytus reikalavimus, duomenys apdorojami viešojoje įstaigoje Kaimo verslo plėtros ir informacijos centre;

6.4. parduodamų veislinių buliukų, o prireikus ir kitų galvijų kilmė tikslinama genetiniais ir imunogenetiniais metodais;

6.5. tikrinamos bulių veislinės savybės pagal dukterų produktyvumą ir eksterjerą pagal šalyje veikiančią metodiką;

6.6. karvės ir telyčios sėklinamos didelės veislinės vertės ir tikrinamųjų bulių sperma.

7. Vidutinis karvių bandos produktyvumas per praėjusius kontrolės metus turi būti ne mažesnis: juodmargių kaip 400 kg pieno riebalų ir baltymų, žalųjų – 390 kg, pirmaveršių produktyvumas ne mažesnis: juodmargių kaip 350 kg, žalųjų – 330 kg.

III. REIKALAVIMAI GALVIJŲ VEISLINĖMS BANDOMS

8. Veislina banda pripažįstama fizinio ar juridinio asmens galvijų banda, kurioje:

8.1. yra ne mažiau kaip 10 vienos ar giminingų veislių karvių;

8.2. karvės ir jų prieauglis suženklintas pagal galiojančią identifikavimo tvarką, vykdoma galvijų produktyvumo kontrolė ir tvarkoma veislininkystės apskaita pagal nustatytus reikalavimus, duomenys apdorojami viešojoje įstaigoje Kaimo verslo plėtros ir informacijos centre;

8.3. galvijų kilmę prireikus tikrinama genetiniais arba imunogenetiniais arba kraujo grupių tyrimo metodais;

8.4. tikrinamos bulių veislinės savybės pagal dukterų produktyvumą ir eksterjerą pagal Lietuvoje veikiančią metodiką;

8.5. karvės ir telyčios sėklinamos aukštos veislinės vertės ir tikrinamųjų bulių sperma.

9. Vidutinis karvių bandos produktyvumas per praėjusius kontrolės metus turi būti ne mažesnis: juodmargių kaip 350 kg pieno riebalų ir baltymų, žaliųjų – 340 kg, pirmaveršių produktyvumas turi būti ne mažesnis: juodmargių kaip 320 kg, žaliųjų – 310 kg.

IV. REIKALAVIMAI KONTROLIUOJAMOMS BANDOMS

10. Fizinių ir juridinių asmenų galvijų bandos priskiriamos kontroliuojamų bandų kategorijai, kuriose:

10.1. karvės ir jų prieauglis suženklintas pagal galiojančią identifikavimo tvarką, vykdoma produktyvumo kontrolė ir tvarkoma pirminė veislininkystės apskaita pagal nustatytus reikalavimus, duomenys apdorojami viešojoje įstaigoje Kaimo verslo plėtros ir informacijos centre;

10.2. tikrinamos bulių veislinės savybės pagal dukterų produktyvumą ir eksterjerą pagal šalyje veikiančią metodiką.

PATVIRTINTA

Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros
tarnybos prie ŽŪM viršininko
2001 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 25

MĖSINIŲ VEISLIŲ GALVIJŲ VEISLYNŲ IR VEISLINIŲ BANDŲ VERTINIMO TAISYKLĖS

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Mėsinių veislių galvijų bandos skirstomos į šias grupes: veislynai, veislinės bandos ir kitos kontroliuojamos bandos.

2. Visų kategorijų ūkiai, auginantys mėsinius galvius, norėdami, kad jų laikoma banda būtų pripažinta galvijų veislynu arba veislina banda, turi pateikti rajono valstybiniam veislininkystės inspektoriui prašymą, taip pat atitinkamos galvijų augintojų ir veislių gerintojų asociacijos rekomendaciją.

3. Komisija, susidedanti iš rajono valstybinio veislininkystės inspektoriaus, galvijų augintojų ir gerintojų asociacijų atstovo bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialisto, nustatys, kad augintojo ūkyje tvarkoma reikiama veislininkystės apskaita, laiku atliekamos veterinarinės profilaktinės ir priešepizootinės priemonės, gera pašarų bazė ir yra sąlygos auginti sveiką, normaliai išsivysčiusį veislinį prieauglį, surašo vertinimo aktą.

4. Vertinimo aktus ir siūlymus dėl bandų pripažinimo arba nepripažinimo komisija pateikia Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.

5. Esančių galvijų veislynų ir veislinių bandų būklė įvertinama kas dveji metai, o naujos bandos – kandidatai į veislynus arba veislines bandas – kasmet.

II. REIKALAVIMAI GALVIJŲ VEISLYNAMS

6. Veislynu pripažįstama fizinio ar juridinio asmens galvijų banda, kurioje:

6.1. yra ne mažiau kaip 10 vienos ar giminingų veislių karvių;

6.2. reguliariai nustatoma karvių ir prieauglio veislinė vertė, 210 ir 365 dienų prieauglio masė atitinka veislei keliamus reikalavimus (lentelė):

Lentelė. Svorio reikalavimai įvairaus amžiaus prieaugliui, kg

Veislė	210 d.		365 d.	
	telyčios	buliukai	telyčios	buliukai
Aubrak	225	250	320	360
Herefordai	225	250	330	380
Limuzinai	240	265	340	430
Simentaliai	245	275	345	445
Šarole	250	280	350	450

6.3. bandoje turi būti ne mažiau kaip 70 proc. karvių, kurių visi rodikliai įvertinti ne mažiau kaip 5 taškais;

6.4. karvių kergimui naudojami buliai, kurių veislinės vertės indeksas ne mažesnis kaip 90 taškų;

6.5. karvės ir jų prieauglis suženklintas pagal galiojančią identifikavimo tvarką, o galvijų veislininkystės apskaita tvarkoma pagal nustatytus reikalavimus, duomenys apdorojami viešojoje įstaigoje Kaimo verslo plėtros ir informacijos centre.

II. REIKALAVIMAI VEISLINĖMS BANDOMS

7. Veislina banda pripažįstama, kurioje:

7.1. yra ne mažiau kaip 10 vienos ar giminingų veislių karvių;

- 7.2. veislininkystės apskaita tvarkoma pagal nustatytus reikalavimus;
- 7.3. ne mažiau kaip 50 proc. karvių bandoje visi rodikliai įvertinti 5 ir daugiau taškų;
- 7.4. kergimui naudojami buliai, kurių veislinės vertės indeksas ne mažesnis kaip 80 taškų;
- 7.5. prieauglio masė 210 ir 365 dienų amžiaus ne mažiau kaip 95 proc. veislei keliamų reikalavimų.

IV. KONTROLIUOJAMOS BANDOS

- 8. Kontroliuojama banda laikoma, kurioje yra:
 - 8.1. grynaveislių mėsinių veislių galvijų;
 - 8.2. veislininkystės apskaita tvarkoma pagal nustatytus reikalavimus;
 - 8.3. karvių ir telyčių kergimui (sėklinimui) naudojami aprobuoti buliai.
-

PATVIRTINTA

Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros
tarnybos prie ŽŪM viršininko
2001 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 25

KIAULIŲ VEISLYNŲ VERTINIMO TAISYKLĖS**I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. Pagrindinis kiaulių veislynų tikslas yra selekcijos būdu gerinti veisiamas veislyne produktyvias, penėjimosi ir mėsines savybes ir platinti geros kokybės veislinį prieauglį.
2. Kiaulių veislyne turi būti:
 - 2.1. veisiama ne daugiau kaip dviejų veislių paršavedžių grynaveislės bandos;
 - 2.2. pirmos kartos mišrūnams gauti laikoma ne daugiau kaip kitų dviejų veislių kuiliai;
 - 2.3. kuiliai ir paršavedės vertinamos kontrolinio penėjimo stotyje pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes, o veislinis prieauglis vertinamas pagal raumeningumą ultragarsiu aparatu;
 - 2.4. nustatyta tvarka tvarkoma veislininkystės apskaita ir kiaulių ženklinimas;
 - 2.5. laikomasi veterinarinių – sanitarinių reikalavimų, laiku atliekamos profilaktinės priemonės;
 - 2.6. geros kiaulių šėrimo, laikymo ir auginimo sąlygos.
3. Ūkininkas, žemės ūkio bendrovė ar kiti juridiniai asmenys, norėdami auginti veislines kiaules, platinti veislinį prieauglį, turi paduoti pareiškimą rajono vyriausiajam valstybiniam veislininkystės inspektoriui, kad jo ferma būtų apžiūreta ir įrašyta į kiaulių veislynų sąrašą.
4. Rajono vyriausiasis valstybinis veislininkystės inspektorius, gavęs prašymą, organizuoja pareiškėjo fermos apžiūrą. Pareiškėjo ferma apžiūrima dalyvaujant Valstybinės kiaulių veislininkystės stoties direktoriui arba skyriaus viršininkui, atitinkamo rajono kiaulių kontrolės asistentui, asociacijos atstovui bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialistui. Minima komisija, nustačiusi, kad yra sąlygos veisti veislines kiaules ir platinti veislinį prieauglį, surašo apžiūros aktą, kurio vieną egzempliorių su išvadomis išsiunčia Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.
5. Pasiūlymai dėl fermų įrašymo į veislynus arba jų pervertinimo į aukštesnę pakopą pateikiami iki einamųjų metų spalio 1 dienos.

II. VEISLINIŲ KIAULIŲ AUGINTOJŲ–VEISLYNŲ KLASIFIKACIJA

6. Veislinių kiaulių augintojų fermos, atsižvelgiant į laikomų gyvulių produktyvumą, veislines savybes, laikymo ir šėrimo sąlygas, skirstomos į tokias kategorijas:
 - 6.1. aukščiausios grupės veislynai;
 - 6.2. pirmos grupės veislynai.
7. Aukščiausios grupės veislynuose paršavedžių su dviem ir daugiau apsiparšavimais vidutinis vislumas turi būti ne mažesnis kaip 11 paršelių, pieningumas – 58 kg, dviejų mėnesių paršelių vidutinis svoris – ne mažesnis kaip 18 kg. Visi suaugę kuiliai, vyresni kaip dvejų metų, turi būti teigiamai įvertinti pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes. Veislinis prieauglis įvertintas pagal raumeningumą.
8. Pirmos grupės veislynuose paršavedžių su dviem ir daugiau apsiparšavimais vidutinis vislumas turi būti ne mažesnis kaip 10,5 paršelio, pieningumas – 52 kg, dviejų mėnesių paršelių vidutinis svoris – ne mažesnis kaip 17 kg. Visi suaugę kuiliai, vyresni kaip dvejų metų, turi būti teigiamai įvertinti pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes. Veislinis prieauglis įvertintas pagal raumeningumą.

III. KIAULIŲ VEISLYNŲ VEIKLOS VERTINIMAS

9. Kiaulių veislynai vertinami 100 balų sistema. Aukščiausios grupės veislynai vertinant turi surinkti ne mažiau kaip 70 balų, o pirmos grupės – 60 balų.

10. Suaugusių kiaulių kokybinė sudėtis vertinama 25 balais:

10.1. kai suaugę kuiliai ir paršavedės (pagrindinės ir pakaitinės paršavedės) įvertintos 70 balų, skiriama 15 balų. Už kiekvieną mažesnio kaip 70 balų įvertinimo procentą mažinama po vieną balą;

10.2. už patikrintus pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes 2 metų ir vyresnius kuilius ir paršavedes skiriama 10 balų. Už kiekvieną 10 proc. laikomų neįvertintų dvejų metų ir vyresnius kuilius bei paršavedes mažinama po 1 balą.

11. Paršavedžių produktyvumas vertinamas 30 balų:

11.1. jei paršavedžių su dviem ir daugiau apsiparšavimais aukščiausios grupės veislynuose vidutinis vislumas 11 paršelių, pieningumas 58 kg, vidutinis dviejų mėnesių atjunkomo paršelio svoris 18 kg ir išauginama iki nujunkymo 9,5 paršelio, o pirmos grupės veislynuose atitinkamai – vislumas 10,5, pieningumas -52 kg, dviejų mėnesių atjunkomų paršelių svoris -17 kg ir iki nujunkymo išauginama 9,5 paršelio, skiriama 30 balų;

11.2. jei paršavedžių vidutinis vislumas, pieningumas, vidutinis atjunkomo paršelio svoris yra mažesnis bei mažiau išauginama paršelių iki atjunkymo, negu nurodyta 7 ir 8 punktuose, balai mažinami:

- už vislumo kiekvieną paršelį – 3 balais;
- už kiekvieną pieningumo kilogramą – 2 balais;
- už kiekvieną atjunkomo paršelio kilogramą – 3 balais;
- už kiekvieną neišaugintą paršelį iki atjunkymo – 3 balais.

12. Veislinio prieauglio išauginimo, realizavimo bei savo bandos papildymui kokybė vertinama 15 balų:

12.1. kai realizuoto, savo bandos papildymui palikto veislinio prieauglio raumeningumas, nustatytas ultragarsiu aparatu yra: Lietuvos baltųjų veislės kuiliukų 53 proc., kiaulaičių 52 proc., Lietuvos baltųjų veislės mėsinio ir bekoninio tipų – kuiliukų ir kiaulaičių – 54 proc., jorkšyrų, landrasų, didžiųjų baltųjų kuiliukų 56 proc., kiaulaičių 55 proc., specializuotų mėsinių veislių kuiliukų ir kiaulaičių 58 proc., skiriama 10 balų;

12.2. kai savo bandos papildymui paliekamas įsigytas visas veislinis prieauglis kilęs iš patikrintų pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes tėvų, skiriama 5 balai;

12.3. kai realizuoto, savo bandos papildymui palikto veislinio prieauglio raumeningumas, nustatytas ultragarsiu aparatu, yra mažesnis negu nurodytas 12.1 punkte, už kiekvieną 10 proc. raumeningumo neatitikimą mažinama po 0,5 balo;

12.4. už kiekvieną 10 proc. savo bandos papildymui paliktą ar įsigytą veislinį prieauglį, kilusį iš nepatikrintų pagal penėjimosi ir mėsines savybes tėvų, mažinama po 0,5 balo.

13. Veislininkystės apskaita vertinama 10 balų:

13.1. balai mažinami, jei apskaita vykdoma netvarkingai, įrašuose yra taisymų, ne laiku ženklinami paršeliai lizdo individualiais numeriais, ne laiku nustatomas paršavedžių pieningumas.

14. Veislinių kiaulių šėrimas, laikymas ir priežiūra vertinama 10 balų:

14.1. vertinant atsižvelgiama į veislinių kiaulių įmitimą, paršelių grupavimą pagal amžių, veisles, kiaulių laikymo zoohigienines sąlygas, veislinio kiaulių prieauglio priesvorius.

15. Veislyno sanitarinė – veterinarinė būklė vertinama 10 balų:

15.1. vertinant atsižvelgiama į atliekamas profilaktines priemones, kiaulių ligas, palaikomą švarą ir tvarką.

PATVIRTINTA

Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros
tarnybos prie ŽŪM viršininko

2001 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 25

ŽIRGYNŲ, ARKLIŲ VEISLYNŲ BEI VEISLINIŲ BANDŲ VERTINIMO TAISYKLĖS**I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. Veislinių arklių augintojų ūkiai skirstomi į šias grupes:
 - 1.1. žirgynai – specialios paskirties bendrovės, kurių veiklai būtinas specialus režimas ir nustatomos privalomos užduotys (toliau – žirgynai);
 - 1.2. arklių veislynai;
 - 1.3. veislinės bandos.
2. Arklių augintojai (fiziniai arba juridiniai asmenys), norėdami, kad jų ūkiai būtų pripažinti arklių veislynu arba veislinių arklių banda, turi kreiptis su prašymu į rajono vyriausiąjį specialistą – valstybinį veislininkystės inspektorių. Kartu su prašymu būtina pateikti pripažintos arklių veislininkystės institucijos rekomendaciją.
3. Rajono vyriausiasis specialistas – valstybinis veislininkystės inspektorius kartu su vyresniuoju arklių veislininkystės specialistu regione, atitinkamos veislininkystės institucijos atstovu ir rajono valstybiniu veterinarijos specialistu, apžiūrėję pareiškėjo arklius ir pastatus bei nustatę, kad pareiškėjo arkliai laikomi tinkamomis sąlygomis, yra įtraukti į selekcinę programą ir naudojami veisimui pareiškėjo ūkyje ne mažiau kaip dvejus metus, surašo vertinimo aktą, kurio vieną egzempliorių siunčia į Valstybinę gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos.
4. Vertinimo aktus ir siūlymus dėl arklių veislynų bei veislinių arklių bandų pripažinimo arba nepripažinimo komisija pateikia Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.
5. Arklių veislynų bei veislinių bandų sąrašus tvirtina Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.
6. Veislinių arklių augintojų ūkiai vertinami kas metai.
7. Žirgynuose, arklių veislynuose ir veislinių arklių bandose turi būti teisingai tvarkoma veislininkystės apskaita, laikomasi veterinarinių – sanitarinių reikalavimų, laiku atliekamos profilaktinės ir priešepizootinės priemonės. Arklių laikymo patalpos turi atitikti zoohigieninius reikalavimus, sudarytos geros laikymo ir šėrimo sąlygos.
8. Veisliniai arkliai turi būti suženklinti ir suregistruoti pagal galiojančią tvarką, o veislininkystės apskaita tvarkoma pagal nustatytus reikalavimus, duomenys apdorojami viešojoje įstaigoje Kaimo verslo plėtros ir informacijos centre.
9. Veisliniai arkliai turi turėti kilmės pažymėjimus arba būti įrašyti į registrą, kilmės knygas ar jų papildymą.
10. Kilmės pažymėjimo sudarytojas ir tvirtintojas atsako už arklio kilmės duomenų teisingumą. Kai abejojama dėl arklio kilmės, regiono vyresnysis specialistas turi teisę pareikalauti iš laikytojo patikslinti arklio kilmę imunologiniu arba DNR testo metodu.
11. Už veislininkystės darbo pažeidimus (apskaitos dokumentų netikslumai ir klastojimas, numeracijos netikslumai, veislinio darbo planų nesilaikymas, veislinių arklių auginimo technologijų nesilaikymas, klaidingos informacijos pateikimas ir kt.) regiono vyresnysis specialistas gali pateikti pasiūlymą Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos panaikinti veislyno ar veislinės bandos statusą.

II. REIKALAVIMAI ŽIRGYNAMS

12. Specialios paskirties žirgynuose turi būti auginamas 2001 m. spalio 5 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 344 nustatytas arklių veislių skaičius.

13. Visi veisliniai eržilai turi atitikti elito klasės reikalavimus bei priklausyti ne mažiau kaip keturioms genealoginėms linijoms, ne mažiau kaip 90 % kumelių turi atitikti elito klasės reikalavimus bei priklausyti ne mažiau kaip keturioms kumelių šeimoms, likusieji 10 % kumelių turi atitikti pirmos klasės reikalavimus.

14. Eržilai žirgyne gali priklausyti ne mažiau kaip dviem genealoginėms linijoms su sąlyga, jei kituose specialios paskirties žirgynuose yra ne mažiau kaip dviejų kitų genealoginių linijų eržilai.

III. REIKALAVIMAI ARKLIŲ VEISLYNAMS

15. Arklių veislynuose turi būti auginama ne mažiau kaip 25 grynaveislės vienos veislės tipingos kumelės.

16. Visi eržilai reproduktoriai ir ne mažiau kaip 90 % kumelių turi atitikti elito klasės reikalavimus. Likusieji 10 % kumelių turi atitikti pirmos klasės reikalavimus.

17. Iš 100 kumelių turi būti gaunama ne mažiau kaip 70 kumeliukų per metus.

18. Ne mažiau kaip 70 % realizuojamo ir pakaitinio prieauglio turi atitikti elito klasės reikalavimus.

IV. REIKALAVIMAI ARKLIŲ VEISLINĖMS BANDOMS

19. Veislinių arklių bandose gali būti auginama iki 25 vienos veislės tipingų kumelių.

20. Visi eržilai ir ne mažiau kaip 80 % kumelių turi atitikti elito klasės reikalavimus, likusieji 20 % kumelių turi atitikti pirmos klasės reikalavimus.

21. Ne mažiau kaip 60 % realizuojamo ir pakaitinio prieauglio turi atitikti elito klasės reikalavimus.

PATVIRTINTA

Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros
tarnybos prie ŽŪM viršininko
2001 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 25

AVIŲ VEISLYNŲ BEI VEISLINIŲ BANDŲ VERTINIMO TAISYKLĖS**I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. Pagrindinis avių veislininkystės tikslas yra gerinti avių veislines ir produktyviasias savybes bei išauginti ir parduoti geros veislinės vertės gyvulius.

2. Avių augintojai, ne mažiau kaip vienerius metus laikantys veislines avis ir kontroliuojantys jų produktyvumą, norėdami, kad jų ūkiai būtų pripažinti avių veislynais arba veislinėmis avių bandomis, turi paduoti prašymą Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos rajono vyr. specialistui – valstybiniam veislininkystės inspektoriui.

3. Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie ŽŪM rajono vyr. specialistas – valstybinis veislininkystės inspektorius, gavęs prašymą, organizuoja pareiškėjo fermos apžiūrą. Pareiškėjo ferma apžiūrima dalyvaujant Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie ŽŪM rajono vyr. inspektoriui, rajono produktyvumo kontrolės asistentui, Lietuvos avių augintojų asociacijos atstovui ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialistui. Komisija, apžiūrėjusi pareiškėjo avių bandą ir nustačiusi, kad yra tinkamos sąlygos auginti veislines avis, surašo įvertinimo aktą, kurio vieną egzempliorių siunčia Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai prie ŽŪM.

4. Avių veislynai ir veislinės avių bandos vertinamos kiekvienais metais.

II. PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI

5. Veislinių avių augintojų ūkiai, atsižvelgiant į laikomų avių veislinę vertę, avių laikymo ir šėrimo sąlygas, skirstomi į dvi kategorijas:

5.1. avių veislynas – stambus veislinės avininkystės ūkis ir tam tikros veislės selekcijos centras, planingai užsiimantis veislės tobulinimu, naujų veislinių grupių ar veislių kūrimu, turintis geriausius veislės gyvulius ir auginantis veislinį prieauglį kitų veislinių avių bandų papildymui bei savo bandos pakaitai;

5.2. veislinių avių banda – grynaveislių ar mišrintų su gerinančia veisle, žinomos kilmės, būdingais paveldimais veislės požymiais, reguliariai registruojamo gero produktyvumo avių būrys, iš kurio gautas prieauglis naudojamas veislei palaikyti, tobulinti ir bandos produktyvumui didinti.

6. Veislinių avių veislynu pripažįstama banda, kurioje:

6.1. yra ne mažiau kaip 50 vienos veislės ėriavedžių ir ne mažiau kaip 4 negiminingi avinai;

6.2. visi kergimui naudojami avinai atitinka elito ir I klasės reikalavimus;

6.3. iš kontrolės metais apsiėriavusių ėriavedžių vidutiniškai gaunama ne mažiau kaip: vietinių šurkščiavilnių ir Lietuvos juodgalvių – 1,4, Romanovo – 2,5, Prekosų – 1,2, Ostfryzų – 1,8 ėriuko.

7. Veislinių avių banda pripažįstama, jei:

7.1. yra ne mažiau kaip 5 vienos veislės ėriavedės;

7.2. visi kergimui naudojami avinai atitinka elito ir I klasės reikalavimus;

7.3. iš kiekvienos kontrolės metais apsiėriavusios ėriavedės turi būti gaunama ne mažiau kaip: vietinių šurkščiavilnių ir Lietuvos juodgalvių – 1,4, Romanovo – 2,5, Prekosų – 1,2, Ostfryzų – 1,8 ėriuko.

8. Avių veislynuose bei veislinėse avių bandose turi būti sudaryti avių veisimo planai ir jų laikomasi, avys, avinai ir prieauglis suženklinti, teisingai tvarkoma veislininkystės apskaita, vykdomas kryptingas avių eksterjero, produktyviųjų savybių gerinimas, laikomasi veterinarinių –

sanitarinių reikalavimų, laiku atliekamos profilaktinės ir priešepizootinės priemonės. Avių laikymui turi būti tinkamos patalpos, atitinkančios zoohigieninius reikalavimus. Paruoštas reikiamas stambių, sultingų, koncentruotų pašarų kiekis.

9. Veislynų ir veislinių bandų savininkai privalo sudaryti sąlygas veislininkystės ir veterinarijos tarnyboms tikrinti ir vertinti jų veiklą, vykdyti šių tarnybų nurodymus.

10. Komisija surašo išvadą apie ūkio pripažinimą veislynu ar veisline banda. Ūkis pripažįstamas veislynu ar veisline banda, jei jis atitinka visus keliamus reikalavimus atitinkamoms kategorijoms ir jei visi komisijos nariai sutaria, jog nėra jokių esminių priežasčių, kliudančių ūkį pripažinti veislynu ar veisline banda. Jei tokių priežasčių yra, jos nurodomos pastabose ir komisijos išvadoje.

PATVIRTINTA

Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros
tarnybos prie ŽŪM viršininko
2001 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 25

OŽKŲ VEISLYNŲ BEI VEISLINIŲ BANDŲ VERTINIMO TAISYKLĖS**I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. Pagrindinis ožkų veislininkystės tikslas yra gerinti ožkų veislines ir produktyviasias savybes bei išauginti ir parduoti geros veislinės vertės gyvulius.

2. Ožkų augintojas, kurio ožkos pasižymi dideliu produktyvumu, nuolatos vykdoma individuali ožkų produktyvumo kontrolė, produktyvumas ne mažiau kaip 2 kontrolės metus apskaitomas VŠĮ Kaimo verslo plėtros ir informacijos centre, ožkos kergiamos aprobuotais veisliniais ožiais, norėdamas, kad jo banda būtų pripažinta ožkų veislynu arba veislinė ožkų banda, paduoda prašymą Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie ŽŪM rajono vyr. specialistui – valstybiniam veislininkystės inspektoriui.

3. Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie ŽŪM rajono vyr. specialistas – valstybinis veislininkystės inspektorius, gavęs prašymą, organizuoja pareiškėjo fermos apžiūrą. Pareiškėjo ferma apžiūrinama dalyvaujant Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie ŽŪM rajono vyr. specialistui – valstybiniam veislininkystės inspektoriui, rajono Gyvulių produktyvumo kontrolės asistentui, Lietuvos ožkų augintojų asociacijos atstovui ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialistui. Komisija apžiūri pareiškėjo ožkų fermą, įvertina jų laikymą, šėrimą, priežiūrą, produktyvumo rezultatus ir surašo ožkų bandos vertinimo aktą, kurio vieną egzempliorių siunčia Valstybinei gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.

4. Ožkų veislynai ir veislinės ožkų bandos vertinamos kiekvienais metais.

II. PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI

5. Veislinių ožkų augintojų ūkiai, atsižvelgiant į laikomų ožkų veislinę vertę, ožkų laikymo ir šėrimo sąlygas, skirstomi į dvi kategorijas:

5.1. ožkų veislynai;

5.2. veislinės ožkų bandos.

6. Ožkų veislynu pripažįstama banda, kurioje:

6.1. auginama ne mažiau kaip 10 vienos veislės melžiamų ožkų, kurios atitinka elito klasės reikalavimus;

6.2. visi kergimui naudojami ožiai atitinka elito ir I klasės reikalavimus;

6.3. iš kontrolės metais apsiožkiavusių ožkų vidutiniškai gaunama ne mažiau kaip 1,8 ožkiuko;

6.4. paskutiniaisiais kontrolės metais visų užbaigusią laktaciją ožkų vidutinis pieno riebalų kiekis ne mažesnis: vietinių ožkų bandose – 28 kg, importinių veislių bandose – 36 kg.

7. Veislinių ožkų banda pripažįstama banda, kurioje:

7.1. auginama ne mažiau kaip 5 vienos veislės ožkos, kurios atitinka elito ir I klasės reikalavimus;

7.2. visi kergimui naudojami ožiai atitinka elito ir I klasės reikalavimus;

7.3. iš kiekvienos kontrolės metais apsiožkiavusios ožkos vidutiniškai gaunama ne mažiau kaip 1,7 ožkiuko;

7.4. paskutiniaisiais kontrolės metais visų užbaigusią laktaciją ožkų vidutinis pieno riebalų kiekis ne mažesnis kaip: vietinių ožkų bandose- 24 kg, importinių veislių bandose- 32 kg.

8. Ožkų veislynuose bei veislinėse bandose turi būti sudaryti ožkų veisimo planai ir jų laikomasi, ožkos, ožiai ir prieauglis turi būti suženklinti, veislininkystės apskaita tvarkoma

teisingai, vykdomas kryptingas ožkų eksterjero, produktyviųjų savybių gerinimas, laikomasi veterinarinių-sanitarinių reikalavimų, laiku atliekamos profilaktinės ir priešepizootinės priemonės. Ožkų laikymui turi būti tinkamos patalpos, atitinkančios zoohigienos reikalavimus. Paruoštas reikiamas stambių, sultingų, koncentruotų pašarų kiekis.

9. Veislynų ir veislinių bandų savininkai privalo sudaryti sąlygas veislininkystės ir veterinarijos tarnyboms tikrinti ir vertinti jų veiklą, vykdyti šių tarnybų nurodymus.

10. VĮ Kaimo verslo plėtros ir informacijos centras pateikia veislinių ožkų augintojams, laikantiems 5 ir daugiau ožkų, paskutinės kontrolės metais baigusią I, II ir vyresnių laktacijų bei bendrą bandos, laktacijų vidurkius, pagal kuriuos bus vertinami ožkų veislynai ir veislinės bandos.

11. Ožkų veislyno arba veislinės bandos vetinimo aktas pildomas taip:

11.1. aprašoma ūkio būklė pagal vertinimo akto punktus;

11.2. pažymimos pastabos;

11.3. užpildoma ūkio atitikimo pagrindiniams reikalavimams lentelė;

11.4. komisija surašo išvadą apie ūkio pripažinimą veislynu ar veisline banda. Ūkis pripažįstamas veislynu ar veisline banda, jei jis atitinka visus keliamus reikalavimus atitinkamoms kategorijoms ir jei visi komisijos nariai sutaria, jog nėra jokių esminių priežasčių, kliudančių ūkį pripažinti veislynu ar veisline banda. Jei tokių priežasčių yra, jos nurodomos pastabose ir komisijos išvadoje.
